

Risale-i Nur: Kainatın Ritmi ve Biyoritm

Konservatuarda bir grup talebeyi ritim tutuyor ve bir sağ bir sol ellerini dizlerine vurarak “düm, tek, düm, tek, düm, teka, düm, tek!” sesleri ile çalıştıkları parçanın ritmini yakalamaya çalışıyor olarak tahayyül edelim. Sonra icra edilen bir parçanın güzelliğinin ortaya çıkmasında her türlü duygularımızın ifadesi olarak ortaya konan nağmelerde ritmin ne kadar önemli bir yeri olduğunu düşünelim. Her şarkıda, her nağmede farklı duygular, farklı hüznler ve farklı sevinçler ifade edilirken, tınılar ritimler iskeleti etrafında şekilleniyor ve ruhu kabartan estetik dolu ifadeler oluşuyor.

Aslında varlık aleminin temellerinde de ritmin önemli bir yeri var. Sanki kâinat, sonsuz nağmelerin sayısız ritimlerin iç içe uyum içinde bir araya getirildiği muhteşem bir senfoni gibi. Bediüzzaman’ın Otuzuncu Söz’ün sonundaki muhteşem ifadeleri ile:

“Elhâsıl: Birinci Söz’de denildiği ve ispat edildiği gibi, Her şey, ‘Bismillâh’ der. İşte, bütün mevcudât gibi, her bir zerre ve zerrâtın her bir tâifesi ve mahsus her bir cemaati, lisân-ı hal ile, ‘Bismillâh’ der, hareket eder.

“Evet, geçmiş üç nokta sırrıyla, her bir zerre, mebd-i hareketinde lisân-ı hal ile ‘Bismillâhirrahmânirrahîm’ der. Yani, ‘Ben, Allah’ın nâmiyle, hesâbiyle, ismiyle, izniyle, kuvvetiyle hareket ediyorum.’ Sonra netice-i hareketinde, her bir masnu’ gibi her bir zerre, her bir tâifesi, lisân-ı hal ile ‘Elhamdülillahi rabbilalemin’ der ki, bir kasîde-i methiye hükmünde olan san’atlı bir mahlûkun nakşında, kudretin küçük bir kalem ucu hükmünde kendini gösterir. Belki her biri, mânevî, Rabbânî, muazzam, hadsiz başlı bir fonoğrafın birer plâğı hükmünde olan masnu’ların üstünde dönen ve tahmîdât-ı Rabbâniye kasîdeleriyle o masnuâtı konuşturan ve tesbihât-ı İlâhiye neşîdelerini okutturan birer iğne başı sûretinde kendini gösteriyorlar.”

Sanki varlık aleminin ilk yaratıldığı andan beri ve büyük bir enerji ile patlarcasına şehadet alemine çıkan mükemmel nağmeler ve ilahi tespihleri terennüm eden neşîdeler, durmaksızın dönmeye başlayan zerreler ile bağlantılı şekilde şehadet alemine ulaştırılmış. Kâinatın ömründe devirler, dünyanın dönüşler ve ritimler şeklinde geçirdiği çağlar, asırlar, yıllar, mevsimler, gece ve gündüz deveranı hep birer ritim işaretleri. İnsanlık aleminin geçirdiği evreler ve bunların kâinat ve arz içindeki dönüşleri de bu muhteşem nağmelerin bir parçası. Güneşin günlük deveranı sanki insanın ömür nağmelerinin “düm tek”leri gibi ve güneşin dönüşlerinden mümin insanların bedenlerine kablolar uzanıyormuşçasına, varlık aleminin mekanik bir saatin üstünde dönen balerin maketi gibi ahenkli bir uyum içindedir. Günlük ibadetlerin salınımları ile güneşin ve onun ritmik dönüşleri ile şekillenen periyotların ahenk içinde uyumu, insanın ibadetler ile kâinatın umumi ritmine katılımının en açık delilidir. Belki de hakıyla kulluğunu yerine getiren insanların ruhundaki inşirah bu fitri ritme sağladığı uyumdandır. Alain Reinberg’in “Biyolojik Saat ve Asteni” isimli makalesinde yaratılışa var olan biyolojik bedenlerdeki ritimler şu şekilde dile getirilmiştir: “Bitki ya da hayvan olsun yaşayan organizmalardaki tüm fizyolojik ve biyolojik süreçler periyodik bir biçimde, yani 24 saatlik bir periyot ve tüm yıl süresince önceden bilinen bir

değişim gösterirler. Bu ritmik değişimler birbirini takip eden düzenli çıkışlar (yada akrofazlar) ve inişlerle karakterizedir. İnsan türlerinde yaklaşık 200 ritim saptanmıştır. Bunların çıkış ve inişlerinin dağılımı tesadüfi bir olay değildir. Bu dağılım zaman içindeki bir organizasyonu ortaya koyar. Çevremizdeki, örneğin gece/gündüz, gürültü/sessizlik, sıcak/soğuk gibi periyodik değişimlere karşı bir uyum sürecidir. Bu ritimler genetik kaynaklıdır ve mantarlarda, böceklerde (drosophila) ve farede bunları kontrol eden çeşitli genler saptanmıştır.”

Bütün bunlardan çıkan sonuç; çevremizle, bedenimizle, kalbimizin atışlarıyla, kanımızda dolaşan hormonların ritmik salınımıyla ilahi tesbihatı dile getiren kâinat büyüklüğünde bir senfoninin nağmeleri. Bu tesbihata uyumumuz ve bu nağmelerin ahengini bozmadığımız ölçüde ruhumuzda bir ferahlık, bedenimizde bir canlılık hissedebiliriz. Belki de bu aslımıza döndüğümüz, ruhumuzda yabancılik hissetmediğimiz özümüzdür.

Şimdi gözlerinizi kapatın, bir an günlük kargaşanın, ekonomik sıkıntıların, kesret aleminin boğucu atmosferinin dışına çıkın ve yukarıdaki anlattıklarımızı aklınıza getirerek kendinizi kâinatın umumi ahengine kaptırın. İlk atomla, galaksilerle, siyah deliklerle, güneşle, dünyayla, canlılar alemiyle ve en önemlisi kendinizle bütünleşin. Besmeleyi haykıran muhteşem senfoninin bir nağmesi olmanın hazzını yaşayın ve bunu olabildiğince sık yapın. En azından günde beş vakit vaktinde kılınan ve astronomik ritme sizi bağlayan namazlarınızda bu muhteşem nağmeyi hissetmenin güzelliğini yaşamaya çalışın ve ibadetlerin bu anlamda da bir terbiye ve talim olduğunu düşünün. Göreceksiniz hayatınız daha güzelleşecek, mutluluklarınız artacak! Bütün bunlardan sonra kâinat büyüklüğünde bir beste, bütün zamanları kuşatan nağmelerle ve zerrelere adedince notalarla kendini ifade eden Kadir-i Zülcelalin, kâinat Bestekar'ının bir nağmesi olmanın doyumsuz hazzını yaşayın. Bunu hep yapın.